

Plx 156

984

23.05.2014

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Biroul permanent al Senatului
Bp 200 12.09.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor*”, inițiată de domnul deputat PP-DD Tudor Ciuhodaru (Plx. 156/2014).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art. 7 din *Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările ulterioare*, în sensul limitării la două a numărului de mandate deținute de un parlamentar.

Potrivit *Expunerii de motive*, „România este condusă de prea multă vreme de o oligarhie formată din aceiași oameni: parlamentari cu câte cinci-șase mandate, miniștri în orice guvernare, președinți de consilii județene, primari de mari localități, prefecți, oameni de afaceri influenți și posesorii unor trusturi media”.

II. Observație

1. *Constituția României, republicată*, consacră caracterul reprezentativ al mandatului parlamentarilor. În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului¹, care îi alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale². Condițiile pentru a fi ales deputat, respectiv senator sunt prevăzute de art. 37 alin. (1) și art. 16 alin. (3) din *Constituție*³.

Astfel, considerăm că soluția preconizată de inițiator reprezintă o restrângere a dreptului de a fi ales, introducând în cadrul unei legi o limitare suplimentară față de cele instituite prin *Constituție*. Rezultă că propunerea de limitare a numărului de mandate trebuie analizată prin prisma prevederilor art. 53 din *Constituție*⁴.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, drepturile electorale pot fi supuse unor condiționări și limitări numai dacă acestea sunt rezonabile. Drepturile electorale trebuie exercitate în conformitate cu prevederile

¹ ARTICOLUL 69

(1) În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.

(2) Orice mandat imperativ este nul.

² ARTICOLUL 62

(1) Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale.

³ ARTICOLUL 37

(1) Au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute în articolul 16 alineatul (3), dacă nu le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit articolului 40 alineatul (3).

ARTICOLUL 16

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

⁴ ARTICOLUL 53

(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.

art. 29 pct. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, conform căroră „*In exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare om nu este supus decât numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenita recunoaștere și respectare a drepturilor și libertăților altora și ca să fie satisfăcute justele cerințe ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică*”. În același sens, sunt și prevederile art. 19 pct. 3 din *Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice*, în virtutea căroră exercitarea libertăților poate fi supusă anumitor limitări, care trebuie, însă, stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare, printre altele, apărării securității naționale sau ordinii publice.

Totodată, jurisprudența CEDO subliniază faptul că drepturile electorale nu sunt absolute, dispozițiile art. 3 din Protocolul 1 la Convenție recunoscând, implicit, posibilitatea unor limitări sau restricții. Aceste limitări sau restricții nu pot priva de efectivitate drepturile electorale, trebuie să urmărească un scop legitim și să nu fie disproporționate în raport de scopul urmărit.

2. În literatura de specialitate, teoria cu privire la limitarea numărului de mandate are deopotrivă susținători și oponenți.

Susținătorii limitării numărului de mandate cred că acesta reprezintă un aspect pozitiv al sistemului dacă este văzut prin prisma unui aflux de idei proaspete, de pluralism în gândirea politică, evitarea dominației politice și, cel mai important, evitarea conceptului de neînlocuire în construcția politică.

Criticii spun că înlocuirea frecventă a deținătorilor funcțiilor publice (politice) din țară poate avea un impact negativ asupra calității și continuității politicilor publice și poate produce o incertitudine politică majoră. Argumentele împotriva limitării numărului de mandate sunt cel mai adesea concentrate în jurul ideii că cetățenii au dreptul de a decide cine îi va governa și că ei sunt singurii care au dreptul la o alegere liberă a politicianilor care îi reprezintă. Atunci când oamenii vor o persoană care să-i conducă pentru o perioadă mai lungă de timp, ar trebui să li se permită să aibă acest drept. Sprijinul public îi favorizează, de obicei, pe cei cu o mai mare experiență politică, acest element putând fi decisiv pentru câștigarea alegerilor.

Un alt argument împotriva limitării numărului de mandate parlamentare este menționat în cadrul *Raportului privind democrația*,

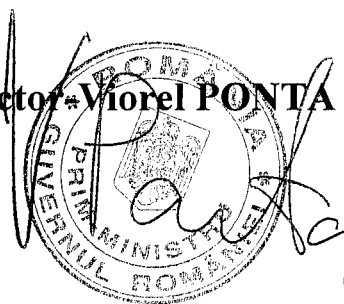
limitarea mandatelor și incompatibilitatea funcțiilor publice, adoptat de Comisia de la Veneția, în decembrie 2012, în cadrul căruia se precizează că „efectele lipsei unei limitări pentru realegerea unui membru al Parlamentului sunt ameliorate de activitatea partidelor de opoziție din Parlament, precum și prin creșterea transparenței și vizibilității demonstrate de către parlamentele democratice prin activitatea lor”. Totodată, în cadrul Raportului se arată că „interzicerea realegerii parlamentarilor implică riscul dominării puterii legislative de politicieni lipsiți de experiență. Acest lucru poate duce la creșterea dezechilibrului în favoarea executivului, chiar dacă șeful statului și, eventual, miniștrii nu sunt reeligibili, deoarece executivul se bazează pe un serviciu public permanent”.

În practică, limitarea numărului de mandate este, în principal, legată de alegerea președintelui statului, fiind destul de rar utilizată în ceea ce privește realegerea titularilor altor funcții publice (parlamentari, prim-miniștrii, miniștrii, primari etc.).

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

Domnului deputat **Valeriu Ștefan ZGONEA**

Președintele Camerei Deputaților